

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA
pentru examenul de obținere a gradului didactic II

SPECIALITATEA: FINANȚE - BĂNCI

PROFESORI

Aprobată prin O.M.E.C.T. nr.....

BUCUREȘTI
2007

I. NOTĂ INTRODUCȚIVĂ

Programa pentru examenul de obținere a gradului didactic II în învățământ reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe - cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile - corespunzătoare standardelor și statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor științei devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate din instituția școlară și substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice**. De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menționăm rolurile: evaluator intern și extern, consilier în procesul de învățare și, mai ales, în depășirea dificultăților în învățare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învățării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculară „Tehnologii”. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum și competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor științifice (aprox. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metoda și aplicațiile școlare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conținuturilor**, precum: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, integralitatea și coerența viziunii asupra cunoașterii de specialitate, abordate în relație cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

Competențe specifice:

- cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice de specialitate și metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinelor/modulelor de specialitate și problemele de învățare specifice domeniului de pregătire;
- realizarea corelațiilor intra, inter și pluridisciplinare a conținuturilor;

- operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
- utilizarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic;
- aplicarea adecvată a principiilor și metodelor specifice didacticii disciplinelor/modulelor tehnologice;
- elaborarea, selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;
- proiectarea și/sau selectarea unor conținuturi pentru programele opționale sau curriculum în dezvoltare locală de tipul aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
- comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
- aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată;
- transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
- dezvoltarea competențelor civice și interpersonale ale elevilor și conduita antreprenorială a acestora;
- stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

II. TEME PENTRU DIDACTICA GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR / MODULELOR DE SPECIALITATE

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învățământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.
2. Curriculumul școlar:
 - a) elemente componente (curriculum național, planuri - cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);
 - b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru și planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare);
 - c) obiectivele predării – învățării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară „Tehnologii”. Competențe generale, competențe specifice, unități de competență și competențe;
 - d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
3. Operaționalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaționalizare și exemple.
4. Relația între competențe și conținuturi de instruire.
5. Metode și procedee de predare-învățare:
 - a) clasificarea și caracteristicile principalelor grupe de metode de învățământ;
 - b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;
 - c) utilizarea metodelor de predare activ-participative, centrate pe elev / tehnicilor de învățare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; lucrul în echipă; problematizarea;
 - d) metode de stimulare a creativității elevilor: brainstorming-ul, ingineria ideilor, sinectica, metoda 6-3-5, discuția panel, metoda “6-6” (Philips);
 - e) utilizarea tehnologiilor informatice și de comunicare în procesul didactic; exemplificări.
6. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
 - a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;

- b) tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
7. Medii de instruire reale și virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, ferme didactice, târguri și expoziții, șantiere (descriere și condiții de utilizare);
8. Forme de organizare a activității didactice: lecția și variantele de lecție; firma de exercițiu; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultațiile etc.).
9. Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de pregătire profesională:
- a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: definire, funcții;
 - b) metode și tehnici de evaluare;
 - c) erori în evaluare și modalități de minimizare a lor;
 - d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fișe etc.);
 - e) calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
 - f) tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.
10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecției (pentru diferite tipuri de lecții). Proiectarea de activități de învățare intra, inter și transdisciplinare. Cercurile științifice ale elevilor. Proiectarea în echipă în contextul curriculumului modular.
11. Modalități de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).
12. Integrarea abilităților cheie în contextul diferitelor discipline tehnologice și module de specialitate.
13. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională, psihopedagogică și metodică).

Bibliografie

1 Adăscăliței, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura Polirom, Iași, 2007
2 Boncota, I.,	Caiet metodic cu aplicații practice, Ed. ASE, București, 2003
3 Cerghit, I.,	Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006
4 Carcea, I.M.,	Consultanță și consiliere educațională, EDP, București, 2005
5 Ciobanu, Olga	Educație economică, Ed. ASE, București, 2000
6 Cucoș, C.,	Pedagogie, Ed. Polirom, Iași, 1996, revizuire 2002
7 Cristea, S. (coord)	Curriculum pedagogic, EDP, București, 2006
8 Crețu, C.,	Curriculum diferențiat și personalizat, Ed. Polirom, Iași, 1998
9 Druță, M-E.,	Didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
10 Druță, M-E., Grünberg, C.,	Portofoliul seminariilor de didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
11 Ionescu, M., Radu, I.,	Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995
12 Iucu, R.,	Managementul și gestiunea clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2000;
13 Jinga, I., Negreț, I.,	Învățarea eficientă, EDITIS, București, 1994

14	Jinga, I., Istrate, E.	Instruirea și evaluarea asistată de calculator, Editura ALL, București, 2006
15	Joița, E.,	Eficiența instruirii, EDP, București, 1998
16	Manolescu, M.,	Evaluarea școlară, Editura Meteor, București, 2006
17	Neacșu, I.,	Instruire și învățare, ediția a II-a, revizuită, EDP, București, 1999
18	Nicola, I.,	Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2000
19	Negreț, I.,	Didactica Nova, Editura Aramis, București, 2004
20	Potolea, D.,	Profesorul și strategiile conducerii învățării, în vol. Structuri, strategii și performanțe în învățământ (coord. Jinga, I., Vlăsceanu, L.), Ed. Academiei, București, 1989
21	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, EDP, București, 2000
22	Roșca, I., Zamfir, G., Apostol, C.G., Bodea, C.N.,	Informatica instruirii, Editura Economică, București, 2002
23	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, București, 1999
24	Tomșa, G.,	Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură și presă „Viața Românească”, București, 1999
25	Zamfir, G.,	Instruirea asistată de calculator în domeniul economic, Ed. INFOREC, București, 2000
	xxx	Curriculum național aprobat de M.E.C.T. (www.edu.ro)
	xxx	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare pentru aria curriculară „Tehnologii”, M.E.C.T.

III. TEMATICA DE SPECIALITATE (studiul individual, cursuri, seminarii și aplicații)

1. Finanțele – domeniu al științelor economice
2. Finanțele în economia de piață
3. Sistemul și mecanismul financiar
4. Sfera finanțelor publice
5. Sfera finanțelor private
6. Amortizarea imobilizărilor fixe (*)
7. Fondul de rulment (*)
8. Analiza financiară a bilanțului (*)
9. Autofinanțarea întreprinderii
10. Costul resurselor de finanțare a întreprinderii (*)
11. Politica financiară a agentului economic (*)
12. Diagnosticul rentabilității (*)
13. Previziunea trezoreriei
14. Evaluarea întreprinderii
15. Metode de evaluare (*)
16. Oferta și cererea (*)
17. Stabilirea prețurilor (*)
18. Decizia de preț

19. Sistemul prețurilor în România în etapa actuală
20. Utilitatea
21. Conceptul de politică financiară
22. Bugetul de stat
23. Procesul bugetar în România
24. Trezoreria statului
25. Trezoreria generală a statului în România
26. Impozitele directe în România (*)
27. Impozitele indirecte în România (*)
28. Evaziunea fiscală și repercusiunea impozitelor
29. Împrumuturile de stat; datoria publică; datoria externă (*)
30. Sistemul cheltuielilor publice (*)
31. Asigurările sociale și asigurările sociale pentru sănătate în România
32. Bugetul asigurărilor sociale de stat
33. Bugetele locale
34. Echilibrul financiar
35. Moneda și masa monetară (*)
36. Rolul creditului în economie
37. Fundamentarea ratei dobânzii (*)
38. Titlurile de credit
39. Băncile comerciale
40. Banca centrală (*)
41. Rolul băncilor de afaceri
42. Performanțele bancare (*)
43. Politica economică și politica monetară
44. Inflația
45. Sistemul monetar internațional și european
46. Piața valutară
47. Operațiuni internaționale de plată
48. Conceptul de asigurare
49. Contractul de asigurare de bunuri
50. Asigurările de persoană
51. Asigurările de răspundere civilă
52. Reasigurarea

Notă: la temele marcate (*) se recomandă aplicații

IV. BIBLIOGRAFIE

1	Anghelache Gabriela, Pavel Belean	Finanțele publice ale României, Editura Economică, București, 2003
2	Anghelache Gabriela, Pavel Belean	Trezoreria statului – organizarea, funcționarea și sistemul contabil, Editura Economică, București, 2004
3	Băscu Cezar, Dardac Nicolae; Florice Constantin	Moneda, credit, bănci, EDP, București, 1999
4	Costică, Ionela	Politica monetară, Ed. ASE, București, 2002
5	Dardac Nicolae; Vâscu Teodora	Monedă și credit vol. I, Ed. ASE, București, 2002
6	Dardac Nicolae; Vâscu Teodora	Politica monetară vol. II, Ed. ASE, București 2002
7	Marius Herbei, Dorel Mates, Luminița Mazuru	Finanțe-monedă, Editura Mirton, Timisoara, 2000

8	Moșteanu Tatiana	Buget și trezorerie publică, Ed. Tribuna Economică, București, 2002
9	Moșteanu Tatiana (coord.)	Prețuri și concurență, EDP, București, 2000
10	Stroe Radu	Modelarea deciziei financiare, Ed. ASE, București, 2000
11	Văcărel Iulian (coord.)	Finanțe publice, EDP, București, 2004
12	Bistriceanu Gheorghe; Adochiței Mihai; Negrea Emil	Finanțele agenților economici, Ed. Economică, București, 2001
13	Bran, Paul; Costică, Ionela	Relații monetar financiare internaționale, Ed. Economică, București, 2000
14	xxx	Raportul anual privind proiectul Legii bugetului de stat, Ministerul Finanțelor Publice, www. guv. ro
15	xxx	Legile anuale privind bugetul de stat
16	xxx	Legea finanțelor publice nr. 500/2002, M.O. nr. 597/13 august 2002
17	xxx	Manuale specifice aprobate de MECT si utilizate în învățământul preuniversitar